

Posudek na diplomovou práci

Mgr. Martin Lang, Didaktické metody pro výuku tématu osvobození západních Čech americkou armádou v roce 1945, Plzeň 2020, 57 s. + VIII s. příloh

(ved. práce: PhDr. Miroslav Breitfelder, Ph.D., KHI FPE ZČU v Plzni)

Posuzovaná diplomová práce se zabývá didaktickým využitím problematiky osvobození západních Čech americkou armádou v roce 1945, čímž autor navazuje na svoji již obhájenou kvalifikační práci s názvem Pobyť americké armády na Plzeňsku v roce 1945. Jedná se o úmysl zcela jistě potěšující, přenášení poznatků získaných historickým výzkumem veřejnosti a zejména školní mládeži je stejně důležitým úkolem jako výzkum sám, a pokud má mít širší společenské uplatnění, je volba didaktických postupů určitě podstatná.

Práce se skládá z několika na sebe navazujících částí. Po úvodní kapitole, v níž autor vyložil smysl své práce a provedl alespoň základní rozbor využitelné regionálně historické a didaktické odborné literatury, se v první části diplomant snažil sumarizovat materii, kterou by rád žákům a studentům předával. Jedná se o problematiku osvobození regionu, významu americké armády a jejího postupu do vnitrozemí Československa, problematiku demarkační linie. To je odborný základ, na který pak navazují v další části různě pojaté vyučovací metody a formy práce. Diplomant volí rozličné varianty didaktického členění vyučovací hodiny, od různých způsobů úvodní motivace přes metody samotného předávání poznatků až po závěrečnou fixaci učiva. Během výuky navrhuje využití celé škály fakultativních mimoškolních (exkurzních) aktivit, které jsou však spojeny výhradně s Plzní, což zejména u mimoplzeňských škol bude vyžadovat nemalé časové nároky na výuku. V závěru pak práce přináší odpovědi na nastolené otázky úvodní kapitoly. Práce obsahuje obligátní soupis pramenů a literatury či resumé, z didaktického hlediska přínosné jsou pak zejména přílohy, mj. motivační křížovky, fotografie (ovšem jedna z nich připomíná pobyt Američanů na Strakonicku, což zrovna západní Čechy nejsou) či pracovní listy.

V didaktické rovině pokládám práci za kvalitně připravenou, promyšlenou a jako někdejší středoškolský pedagog myslím, že i realizovatelnou. V tomto směru nemám k předložené diplomové práci žádné námítky. Ty však vznáším k obsahu učiva, resp. k jeho „ideovému“ ukotvení. Diplomant hned v úvodu po právu kritizuje pojetí tématu „socialistickou“ (lépe snad marxistickou) historiografií a jako příklad nejnegativnější uvádí Pichlíkovu a Bartoškovu publikaci z roku 1951. Ano, pasáže citované v jiné části práce (s. 31) jsou zcela jistě ukázkou toho, jak nenávidná ideologie ničí poctivou odbornou práci, ale ani diplomantův pohled na Američany objektivní není. Zatímco marxistická historiografie před rokem 1989 z Američanů dělala spíše hanebné „nelidy“, Langův pohled opomíjí skutečnost, že i američtí vojáci byli pouze lidmi se všemi negativy, které obvykle lidé mají. A vzhledem k tomu, že diplomant ke své odborné materii využil víceméně jen memoárové prameny (pozor: i obecní či jiné kroniky jsou „jenom“ vzpomínkami s různými zákrutami jejich vzniku a výsledné fixace), prezentuje pobyt Američanů na západě Čech pouze jako událost zalitou sluncem. Ono to tak však nebylo, o čemž svědčí množství pramenů úřední provenience, mj. agendy soudů, státních zastupitelství, bezpečnostních a správních úřadů. A o tom je mj. také Pichlíkova a Bartoškova práce, protože oba autoři, byť byli ve své době ideologicky „pomýleni“, patřili mezi erudované historiky a práci s prameny ovládali docela dobře.

Takže pokud diplomant na několika místech své práce tak často vyzdvihuje nutnost objektivitu výkladu, nepřipomenutím „nesupermanských“ činů částí Američanů na západě Čech tento svůj hlavní odborný a didaktický požadavek poněkud devaluje. A přitom k tomu není důvod, jelikož žáci a studenti by vcelku snadno pochopili, že jisté procento „divných“ lidí se vyskytuje nejen mezi Čechy, Němci a Rusy, ale rovněž mezi Američany.

To je také moje hlavní připomínka k celé diplomové práci a budu rád, když se k ní diplomant při obhajobě vyjádří. Kromě toho si myslím, že by mohla být zdůrazněna i zásluha Američanů na léčbě bakteriálních infekcí penicilinem, čímž si také po právu získali uznání a přízeň obyvatel západních Čech a nevědomky tak „nastartovali“ úspěšný program penicilinových stanic po celém Československu, v Plzni ne náhodou obzvláště. Co se týče formální stránky práce, je psána kultivovaným a čtivým jazykem, s minimem překlepů či pravopisných chyb. Markantní je např. na s. 31 v názvu televizního cyklu „Co viděli americké kamery v Čechách“, ale třeba jde o gramatický lapsus České televize...

Přes veškeré výše uvedené připomínky však pokládám práci za celkově kvalitní a přínosnou a v závislosti na průběhu obhajoby navrhuji její hodnocení známkou **v ý b o r n ě**.

V Plzni dne 1. 6. 2020

PhDr. KAREL ŘEHAČEK, Ph.D.